

ОКОПНА СТОПА: ХВОРОБА МИНУЛОГО В СЬОГОДЕННІ

АВТОР ПРЕЗЕНТАЦІЇ: ВАСИЛЬЧЕНКО В.С.

Багато солдатів під час Першої світової війни мали синдром окопної стопи. Починаючи з 1914 року, окопна війна була звичайною стратегією на європейському фронті. Протягом цього часу солдати тривалий час стояли в залитих водою окопах на фронті та були вологими, холодними та брудними. Повідомляється, що взимку між 1914 і 1915 роками понад 20 000 британських військових лікувалися від окопної стопи. Цікаво, що окопну стопу вперше описали в 1812 році під час відступу наполеонівської армії з Росії. Доктор Домінік Жан Ларрі, хірург французької армії, був першим клініцистом, який описав цей стан. Хоча профілактика окопної стопи відносно проста і широко відома, ще в 1982 р.

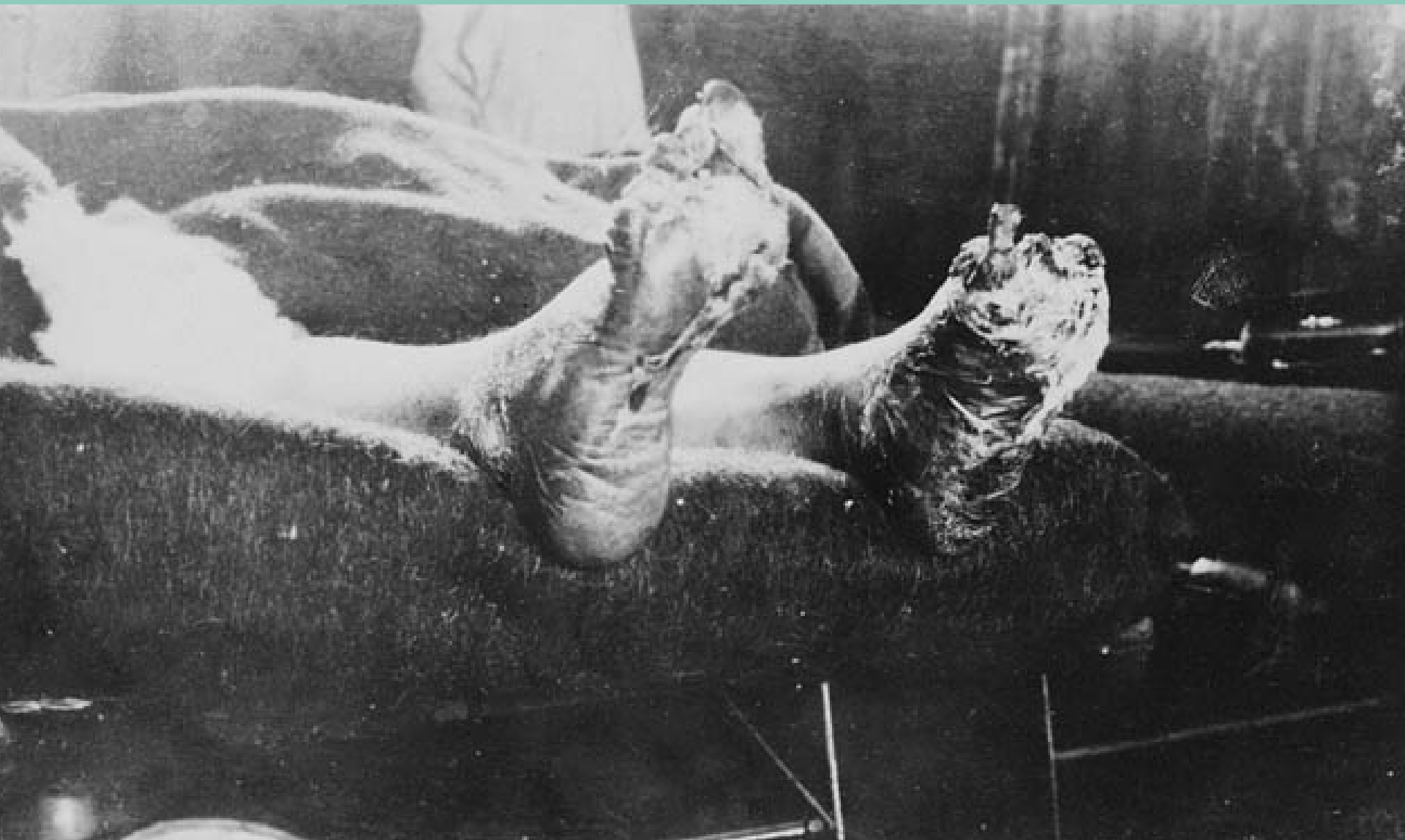
**ЗАРАЗ В ПЕРІОД ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ В
УКРАЇНІ ОКОПНА ХВОРОБА ПОВЕРНУЛАСЯ**

ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІ ЗАЛИШАЮТЬСЯ НАЙБІЛЬШ ЧАСТО УРАЖЕНИМ НАСЕЛЕННЯМ

Нещодавно були описані групи випадків захворювання серед цивільного населення під час великих багатоденних музичних фестивалів, де умови сприяли зараженню. У повсякденній клінічній практиці бездомне населення також сприйнятливє до траншейної стопи через відсутність притулку та тривале перебування у вологому та холодному середовищі.

На відміну від обмороження, траншейна стопа може виникнути без мінусових температур. Стопи можуть уражатися при температурі до 16 C, і хвороба може розвинутися всього за 10-14 годин. З додаванням вологи до вищезазначених умов навколишнього середовища руйнування та погіршення стану капілярів може призвести до деградації навколишньої тканини. Вважається, що патофізіологія зумовлена різною вазоконстрикцією та вазодилатацією, що призводить до місцевого пошкодження тканин. Гіпергідроз (надмірне потовиділення) також може бути фактором, що сприяє розвитку окопної ступні.

ТРАНШЕЙНА СТОПА

Часто починається з поколювання, свербіж, який може прогресувати до оніміння.

Під час впливу холоду судинні зміни, що призводять до погіршення кровотоку, можуть призвести до почервоніння або ціанозу стоп. На пізніх стадіях у міру зігрівання кінцівки часто відзначається гіперестезія. При тривалому впливі та поганому догляді вони можуть мати запах гниття, якщо почався некроз. Може виникнути значний набряк, і є деякі описи, що стопи можуть подвоїтися через набряк. Відомо, що захворювання зазвичай вражає п'яти або пальці ніг, але може поширюватися і вище стопи. На шкірі можуть з'являтися плями, а в міру прогресування хвороби можуть з'явитися пухирі та відкриті виразки, що може призвести до грибкових і бактеріальних інфекцій. Оскільки хвороба продовжує прогресувати, шкіра та тканини можуть відшаровуватися. Якщо захворювання не лікувати, може розвинутися гангрена. На цьому етапі може знадобитися ампутація, щоб уникнути подальшого прогресування захворювання та інших ускладнень, таких як сепсис і смерть. Коли траншейну стопу виявлено та розпочато своєчасне лікування, очікується повне одужання.

ТРИМАЮЧИ НОГИ В ТЕПЛІ, СУХОСТІ ТА
ЧИСТОТІ, МОЖНА УНИКНУТИ
ТРАНШЕЙНОЇ СТОПИ.

ПІД ЧАС ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ БУЛО ВСТАНОВЛЕНО

що запровадження регулярних оглядів стоп зменшило захворюваність. Солдатів об'єднали в пари і їм доручили стежити за ногами свого напарника. Було виявлено, що солдат, швидше за все, зніматиме чоботи та витиратиме шкарпетки та ноги, якщо йому нагадав про це товариш по службі.

Після того, як було помічено тисячі випадків, солдатам наказали постійно мати при собі 3 пари шкарпеток і міняти їх принаймні двічі на день. Солдатам також надавали китовий жир, щоб їм натирали ноги після того, як вони висохли, щоб запобігти окопній хворобі. Щоб запобігти траншейній стопі, дерев'яні дошки, відомі як качині дошки, використовували для покриття вологої, брудної, холодної землі в траншеях. Ротацію військ також використовували для обмеження впливу окремих солдатів.

У МІРУ РОЗВИТКУ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ ЗАХВОРЮВАНІСТЬ НА ХВОРОБУ ЗМЕНШУВАЛАСЯ ЗАВДЯКИ ЗГАДАНИМ ВИЩЕ ЗАХОДАМ.

НАЙКРАЩЕ ЛІКУВАННЯ ОКОПНОЇ СТОПИ – ЦЕ ПРОФІЛАКТИКА

Деякі з цих методів згадано раніше. Важливо, щоб солдати часто міняли шкарпетки та стежили, щоб їхні ноги були сухими, щоб уникнути цього стану.

Під час Першої світової війни, коли розуміння хвороби прогресувало, лікування окопної стопи також розвивалося. На ранньому етапі рекомендувався постільний режим, і в той чи інший час пробували застосовувати численні різні засоби. Серед них була суміш свинцю та опію, спирт різних сортів, хлористий спирт у спирті, настоянка йоду, олія зимової зелені, пікринова кислота, хлоралгідрат, змішаний з камфорою. Також використовувалися деякі порошки, включаючи борну кислоту, крохмаль, цинк і саліцилову кислоту. Променеве тепло, комплексні прийоми масажу, і навіть різні типи електричної стимуляції випробували для лікування окопної стопи, коли початкове лікування не вдавалося. Однак, як тільки хвороба прогресувала до важкої форми, основним лікуванням було хірургічне, подібне до лікування гангрени. Багато разів пацієнт закінчувався ампутацією.

ПІДСУМКИ

ПОТОЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЛІКУВАННЯ ВКЛЮЧАЮТЬ ПОВІЛЬНЕ ПАСИВНЕ ЗІГРІВАННЯ УРАЖЕНОЇ КІНЦІВКИ З АДЕКВАТНИМ КОНТРОЛЕМ БОЛЮ ЗА ДОПОМОГОЮ АМІТРИПТИЛІНУ АБО ІНШИХ МЕТОДІВ НЕЙРОПАТИЧНОГО БОЛЮ. ВАЖЛИВО ОЦІНИТИ НАЯВНІСТЬ ОЗНАК ГІПОТЕРМІЇ ТА УСУНУТИ УРАЖЕНУ КІНЦІВКУ ВІД БУДЬ-ЯКИХ ПРОВОКУЮЧИХ ФАКТОРІВ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.

Трашнейна стопа повернулася з минулого в сьогодення. Вона стає дедалі актуальнішою, адже найбільше уражає військовослужбовців. Єдиним способом попередження окопної хвороби є профілактика, а саме змінювати шкарпетки та тримати ноги в теплі та сухості.

A photograph of four Ukrainian soldiers in a trench. They are wearing helmets and camouflage uniforms. Two Ukrainian tricolor flags are visible in the background. The image is dark and has a teal border at the top and bottom.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!